
ONTWIKKELINGSSCHALEN BEWOONBAARHEID, VEILIGHEID EN HYGIËNE

BASISONDERWIJS — SECUNDAIR ONDERWIJS

M.U.V. DOORLICHTINGSEENHEDEN DIE BESTAAN UIT EEN CENTRUM VOOR DEELTIJDS ONDERWIJS

---

1. Toelichting bij de ontwikkelingsschalen
2. De ontwikkelingsschalen
  - BVH1: Planning en uitvoering
  - BVH2: Ondersteuning
  - BVH3: Systematische en betrouwbare evaluatie
  - BVH4: Borgen en bijsturen
3. De processen met verduidelijkingen
  - Proces 1: elektriciteit
  - Proces 2: gebouwen en onderhoud
  - Proces 3: noodplanning
  - Proces 4: ongevallen en hulpverlening
  - Proces 5: onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen
  - Proces 6: producten met gevaarlijke eigenschappen
  - Proces 7: valgevaar en toegankelijkheid
  - Proces 8: verwarming
  - Proces 9: voedselveiligheid

1 Toelichting bij de ontwikkelingschalen

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteit binnen ontwikkelingschalen, die bestaan uit vier ontwikkelingsniveaus.

BENEDEN DE VERWACHTING

Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.

BENADERT DE VERWACHTING

Er zijn naast sterke punten ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

VOLGENS DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau 'volgens de verwachting' betekent dat de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (OK). Het is het streefdoel voor elke school. Bij het ontwikkelingsniveau 'overstijgt de verwachting' is er bovendien sprake van een voorbeeld van goede praktijk. Een voorbeeld van goede praktijk overstijgt het gangbare en heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen. Een voorbeeld van goede praktijk is veelal sterk ingebed in de werking van de school of van een deelteam, is onderbouwd en kan andere scholen of deelteams inspireren.

2 De ontwikkelingschalen

BVH1: Planning en uitvoering

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De school plant geen of weinig maatregelen en acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties niet of nauwelijks op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school besteedt geen of weinig aandacht aan compenserende maatregelen.	De school plant beperkt maatregelen en acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties gedeeltelijk op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school laat kansen liggen om de geplande acties uit te voeren en om compenserende maatregelen te nemen indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden.	De school neemt systematisch maatregelen en plant systematisch acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school voert de geplande acties systematisch uit. Indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden, neemt de school doeltreffende compenserende maatregelen.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school neemt systematisch maatregelen en plant systematisch acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school voert de geplande acties systematisch uit. Indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden, neemt de school doeltreffende compenserende maatregelen. De manier waarop de school haar acties plant en uitvoert, is een voorbeeld van goede praktijk.

BVH2: Ondersteuning

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties niet of nauwelijks. Ze voorziet niet of nauwelijks in financiële, materiële en personele middelen.	De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet beperkt in financiële, materiële en personele middelen.	De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet planmatig in financiële, materiële en personele middelen.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school ondersteunt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet planmatig in financiële, materiële en personele middelen. De manier waarop de school haar planning, evaluatie en uitvoering ondersteunt, is een voorbeeld van goede praktijk.

BVH3: Systematische en betrouwbare evaluatie

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De school evalueert de processen en bijhorende acties niet of nauwelijks. Ze benut bij haar evaluaties zelden alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Daardoor zijn de evaluaties zelden betrouwbaar.	De school evalueert enkele processen en bijhorende acties. De evaluatie is weinig systematisch. De school benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Daardoor komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.	De school evalueert systematisch alle processen en bijhorende acties. Ze verzamelt gegevens om de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te evalueren en baseert zich daarvoor op diverse bronnen. Ze betreft relevante partners bij de evaluaties. Daardoor zijn de evaluaties doorgaans betrouwbaar.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school evalueert systematisch alle processen en bijhorende acties. Ze verzamelt gegevens om de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te evalueren en baseert zich daarvoor op diverse bronnen. Ze betreft relevante partners bij de evaluaties. Daardoor zijn de evaluaties betrouwbaar. De manier waarop de school haar acties en processen evalueert, is een voorbeeld van goede praktijk.

BVH4: Borgen en bijsturen

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING
De school heeft geen of weinig zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze borgt onvoldoende wat reeds goed is en ontwikkelt nauwelijks verbeteracties voor haar werkpunten.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen.	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten.

OVERSTIJGT DE VERWACHTING
De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. De manier waarop de school haar sterke punten borgt en haar werkpunten bijstuurt, is een voorbeeld van goede praktijk.

3 De processen

3.1 Proces 1: elektriciteit

- elektriciteit (laagspanning en hoogspanning)
- elektrocutie – bekwaamheden
- controles van liften door de Externe Dienst voor Technische Controles (EDTC)

Definitie

Het beleid zorgt ervoor dat de elektrische installatie zodanig wordt uitgevoerd, uitgerust en in stand gehouden dat de aanwezigen doeltreffend beschermd zijn tegen de risico's verbonden aan elektriciteit. Personen- en goederenliften worden zodanig uitgerust en in stand gehouden dat deze veilig in gebruik zijn.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- geldige verslagen van de periodieke controle van de elektrische laagspanningsinstallatie (voorgaand en huidig)
- geldige verslagen van de periodieke controle van de elektrische hoogspanningsinstallatie (voorgaand en huidig)
- geldige verslagen van de periodieke controle van de personen- en goederenliften (voorgaand en huidig)
- bekwaamheid, opleiding en instructies van werknemers (BA4- BA5 bekwaamheid)
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe preventiediensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.2 Proces 2: gebouwen en onderhoud

- aanwezigheid en onderhoud sociale voorzieningen: refter, sanitaire installaties, rustlokalen, gespreks- en wachtruimtes (enkel voor CLB en dko)
- onderhoud domein, gebouwen en lokalen

Definitie

De instelling stelt voldoende sociale voorzieningen ter beschikking van de lerenden en teamleden. Het beleid neemt de nodige maatregelen zodat het domein, de gebouwen en de lokalen waarin de lerenden en de teamleden zich bevinden, worden schoongemaakt en onderhouden, teneinde maximaal elk risico voor het welzijn van de lerenden en de teamleden te voorkomen.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- documenten (planningen/ roosters onder meer voor het poetspersoneel, de klusjesman) die aantonen dat de instelling over een preventief onderhoudsprogramma voor de instelling en de uitrusting beschikt
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe diensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.3 Proces 3: noodplanning

- brandpreventie
- evacuatieprocedure, evacuatie-instructies en veiligheidssignalering (o.a. pictogrammen, waarschuwingssignaal)
- brandbestrijdingsmiddelen
- evacuatiewegen, uitgangen en nooduitgangen

Definitie

Het beleid neemt de nodige maatregelen door het opstellen, uittesten, toepassen, evalueren en integreren van de interne noodprocedures, met inbegrip van de maatregelen in geval van situaties van ernstig en onmiddellijk gevaar en met betrekking tot de eerste hulp, de brandbestrijding en de evacuatie van de werknemers en de lerenden.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- brandpreventiedossier
  - evacuatieplan
  - evacuatieprocedure
  - verslagen evacuatieoefeningen (minimum 1x per schooljaar)
  - jaarlijks onderhoud en controle van de beschermingsmiddelen tegen brand zoals de brandblustoestellen, haspels en veiligheidsverlichting
  - brandpreventieverslag
  - adviezen van de brandweer, van het CPBW (of een ander overlegorgaan dat, waar wettelijk mogelijk, de taken met betrekking tot het welzijnsbeleid op zich neemt)
  - verslagen van de rondgangen van de interne en externe preventiediensten (verslagen van de laatste twee jaren)
- noodplan
  - informatie, instructies, handelingen en nazorg betreffende de maatregelen in geval van nood

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.4 Proces 4: ongevallen en hulpverlening

- ongevallen
- opleidingen
- EHBO

Definitie

Het beleid neemt de nodige maatregelen om, in geval van nood, lerenden en teamleden de passende eerstehulpverlening te verschaffen en doet een ongevalanalyse om herhaling te voorkomen.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- register met de interventies in het kader van eerste hulp (voor lerenden en teamleden)
- attesten van gevolgde opleidingen: gebrevetteerde hulpverleners
- advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer en het CPBW betreffende de organisatie van de eerste hulp
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe preventiediensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.5 Proces 5: onthaal, aankoop en controle arbeidsmiddelen

- onthaalbeleid
- aankoopbeleid
- persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- controles van toestellen/installaties/arbeidsmiddelen door Erkende Dienst Technische Controle (EDTC) of bevoegd persoon

Definitie

Het beleid informeert het nieuwe teamlid over BVH bij indiensttreding (aanwerving, stage-opdracht ...). Het beleid beschikt over de indienststellingsverslagen en de instructies die betrekking hebben op de keuze, de aankoop en het gebruik van arbeidsmiddelen. Het beleid neemt maatregelen zodat alle toestellen, installaties en arbeidsmiddelen zich in een goede en veilige staat van werking bevinden waardoor de aanwezigen of gebruikers (teamleden en lerenden) doeltreffend beschermd zijn tegen de risico's verbonden aan het gebruik ervan. De instelling voorziet in persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- onthaalbrochure, vademecum of andere documenten specifiek met betrekking tot het onthaalbeleid
- ondertekend arbeidsreglement
- indienststellingsverslagen
- aankoopprocedure
- veiligheidsinstructiekaarten voor elke installatie, machine of gemechaniseerd toestel (bewegende delen)
- keuringsverslagen van alle toestellen/installaties/arbeidsmiddelen die vallen onder de keuring van een EDTC
- verslagen/registraties/werkbonnen logboek van de controles door een bevoegd persoon
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe preventiediensten (verslagen van de laatste twee jaren)
- advies CPBW voor persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.6 Proces 6: producten met gevaarlijke eigenschappen

- asbest
- producten met gevaarlijke eigenschappen (inventaris, risicoanalyse, opslag, etikettering, veiligheidsinformatiebladen)
- milieumelding of omgevingsvergunning/milieuvergunning. De bestaande milieuvergunningen blijven nog onder deze naam bestaan tot het einde van de vergunningstermijn of totdat er een omzetting van milieuvergunning naar omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Deze omzetting kan ook aangevraagd worden bij een actualisatie van de huidige vergunningstoestand.

Definitie

Het beleid neemt de nodige maatregelen om de risico's voor de gezondheid en de veiligheid van lerenden en teamleden betreffende producten met gevaarlijke eigenschappen weg te nemen of tot een minimum te verkleinen. De instelling beschikt over de vereiste meldingsakte of omgevingsvergunning/milieuvergunning.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- geactualiseerde asbestinventaris geïnviseerd door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer van de bevoegde externe dienst voor preventie en bescherming op het werk
- risicoanalyse van de producten met gevaarlijke eigenschappen indien relevant
- geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen
- veiligheids- gezondheidskaart, veiligheidsinformatieblad, Material Safety Data Sheet (MSDS-fiche)
- milieuvergunning of meldingsakte of omgevingsvergunning
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe diensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.7 Proces 7: valgevaar en toegankelijkheid

- gevaarlijke zones, hellingen, trappen, hoger gelegen vlakken
- val- en struikelgevaar (domein, gebouw, lokalen)
- toegankelijkheid van domein en gebouwen voor personen met beperkte mobiliteit
- speelruimte (buiten en overdekt) en speelterreinveiligheid
- veiligheid van sport- en speeltoestellen.
- veiligheid bij werken op hoogte

Definitie

Het beleid neemt de nodige maatregelen zodat binnen de instelling onder andere gevaarlijke zones, trappen en hellingen voldoende worden afgeschermd waardoor valgevaar wordt vermeden. Bij werken op hoogte worden de nodige preventiemaatregelen genomen. Er wordt rekening gehouden met lerenden of teamleden met een fysieke beperking door het nemen van organisatorische of infrastructurele maatregelen.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- bewijs van onderhoud en nazicht van sport- en speeltoestellen door een bevoegd persoon
- attesten van gevolgde opleidingen, bijvoorbeeld: werken op hoogte
- bewijs van controle van onder andere ladders, trapladders en stellingen
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe preventiediensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.8 Proces 8: verwarming

- centrale verwarming (gas, mazout, reservoirs ...)
- legionella

Definitie

Het beleid neemt de nodige maatregelen zodat gas- en verwarmingsinstallaties voor het verwarmen van gebouwen en voor het aanmaken van warm verbruikswater zich in een goede en veilige staat van werking bevinden.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- geldige verslagen van de periodieke controle van de verwarmingsinstallaties (gas en stookolie) (voorgaand en huidig)
- geldige verslagen van de periodieke controle van de stookoliereservoirs (voorgaand en huidig)
- beheersplan betreffende de preventie van legionella
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe diensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en/of het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.

3.9 Proces 9: voedselveiligheid

- voedselveiligheid (toelating of registratie), Goede Hygiëne Praktijken (GHP), autocontrole (HACCP), bewaring en opslag
- omgang met allergenen

Definitie

Het beleid zorgt ervoor dat de principes van de Goede Hygiëne Praktijken toegepast worden.

Implementatie en risicobeheersing van het proces

De volgende documenten zijn aanwezig

- registratie of toelating Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- opleiding van personen
- documenten waaruit blijkt dat de instelling de autocontrole toepast (onder meer temperatuurcontrole, reinigings- en ontsmettingsplan)
- verslagen van de rondgangen van de interne en externe diensten (verslagen van de laatste twee jaren)

De inbreuken/bemerkingen zijn opgenomen in actieplannen

- De inbreuken/bemerkingen en de maatregelen zijn opgenomen in het globaal preventieplan en het jaaractieplan.

Er wordt gevolg gegeven aan de inbreuken en bemerkingen

- De instelling geeft gevolg aan de inbreuken/bemerkingen uit de verslagen. De instelling werkt de tekorten weg en ze kan dat aantonen.

De nodige ondersteuning is voorzien

- De instelling voorziet in de nodige financiële, personele of materiële ondersteuning.